

ר' עובדיה מברטנורא

תנופה שמוליך ומביא, מעלה ומוריד: ז נמנעו מלהביא. מפני הבושה שאינו יודע לקרות: התקינו שיהו מקרין. ואסמכוה אקרא דכתיב (דברים כו) וענית ואמרת, ואין עניה אלא מפי אחר: ח בקלותות של כסף ושל זהב. קופות מצופות כסף וזהב: הסלים והבכורים ניתנים לכהנים. סלי עניים ניתנים לכהנים, וקלותות של עשירים מחזירים להן. מכאן אמרו, בתר עניא אזלא עניותא: ט מעטרים את הבכורים חוץ משבעת המינים. מקיפים את הסלים שבכורים בהם מפירות נאים ומשובחים, ואף על פי שאינם משבעת המינים, כגון פריש ואתרוג וכיוצא בהן, והוא הדין שיכולין לעטר מפירות שגדלו בחו"ל: רבי עקיבא אומר אין מעטרים הבכורים אלא משבעת המינים. מפירות שגדלו בארץ שחייבים בבכורים. והלכה כר"ע: י הבכורים. עיקר הבכורים תאנה שבכרה או אשכול שבכר: תוספת הבכורים. בשעת לקיטת הבכורים מוסיף עליהם משאר תאנים או משאר ענבים: עיטור. הפירות הנאים שמקיף סביבות הסל להדור מצוה: מין

משנה ז

בְּרֵאשׁוֹנָה, כָּל מִי שִׁידַע לְקָרוֹת פִּרְשֵׁת הַבִּיכּוּרִים בַּלְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ, קוֹרְא, וְכֹל מִי שֶׁאִינוֹ יוֹדֵעַ לְקָרוֹת, מְקָרִין אוֹתוֹ - קוֹרְאִים לִפְנֵי וְהוּא עוֹנֵה אַחַר הַקּוֹרֵא. נִמְנְעוּ מִלְּהִבִּיא אֱלֹהֵי שְׂאִינָם יוֹדְעִים לְקִרְוֵא, מִפְּנֵי הַבּוּשָׁה, הִתְקִינוּ שֶׁיְהוּ מְקָרִין אֶת מִי שִׁידַע וְאֶת מִי שֶׁאִינוֹ יוֹדֵעַ:

משנה ח

הַעֲשִׂירִים מְבִיאִים בְּפִרְיָהֶם בְּקָלְתוֹת - מִיָּנִי סִלִּים שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב - מִצּוֹפִים בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב, וְהַעֲנִיִּים מְבִיאִין אוֹתָם בְּסִלֵּי נְצָרִים שֶׁל עֵרְבָה קְלוּפָה, וְהַסִּלִּים שֶׁל הַעֲנִיִּים וְהַבְּכוּרִים נִתְּנִין בַּמִּתְנָה לְכַהֲנִים¹⁴:

משנה ט

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנִס* אוֹמֵר: מְעַטְרִין אֶת הַבְּכוּרִים בְּפִירוֹת חוּץ - אִפִּילוּ אִינָם מְשַׁבְּעֵת הַמִּינִים וְאִפִּילוּ מִפִּירוֹת שֶׁגִּדְלוּ בַחוּץ לְאַרְץ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִין מְעַטְרִין אֶת הַבְּכוּרִים אֵלָּא מְשַׁבְּעֵת הַמִּינִים שֶׁגִּדְלוּ בְּאַרְץ וְחַיִּיבִים בְּבִיכּוּרִים:

משנה י

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ מִדּוֹת - שְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים כְּלוּלִים בְּבְכוּרִים: עֵיקַר הַבְּכוּרִים, וְתוֹסֶפֶת הַבְּכוּרִים - בְּשַׁעַת לְקִיטַת הַבִּיכּוּרִים נוֹהֲגִים לְהוֹסִיף פִּירוֹת עַל אֵלוֹ שֶׁהוֹפְרָשׁוּ, וְעֵטוֹר הַבְּכוּרִים - פִּירוֹת שֶׁמְנִיחִים עַל גְּבֵי הַסֵּל, לְנוֹי וְהִידוֹר מִצּוּוָה. תוֹסֶפֶת הַבְּכוּרִים - מוֹסִיפִים עַל הַבִּיכּוּרִים רַק מִיָּן

ביאורים והרחבות

14. בגמרא בבא קמא (צב, א) למדין: סלי עניים ניתנים לכהנים, וקלותות של עשירים מחזירים להן, מכאן אמרו: בתר עניא אזלא עניותא (אחרי העני הולכת העניות).

רבי שמעון בן ננס

רבי שמעון בן ננס היה תנא מהדור השלישי, חברם של רבי עקיבא ורבי ישמעאל. עסק בעיקר בדיני ממונות עד שאמרו במשנה (בבא בתרא י, ח): אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: הַרְצָה שְׂחִפִּים - יַעֲסוֹק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, שְׂאִין לָךְ מְקוֹצֵעַ בְּתוֹרָה גְּדוֹל מְקוֹ, שְׁהוּ כְּמַעְיָן הַנוֹבֵעַ. וְהַרְצָה שְׂיַעֲסוֹק בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, יִשְׁמַשׂ אֶת שְׁמֵעוֹן בֶּן נָנִס.